

Västra Vrams kyrka

55.9278, 13.9667

Den tidigare kyrkan i Västra Vram byggdes förmodligen på 1300-talet, och utökades sedan flera gånger, men under mitten av 1800-talet hade församlingen växt sig så stor att den gamla kyrkan åter var för trång. Istället för att bygga ut kyrkan ytterligare beslöt man att bygga nytt.

1867 presenterade domkyrkoarkitekten Helgo Zettervall ritningar som godkändes. Det enda av den gamla kyrkan som behölls var en bit av det gamla tornet, även om det under byggnationen uppstod en strid kring tornet. En del menade att det gamla tornet var för dåligt för att kunna bära det nya tornets spiror. Striden, som stod mellan byggmästare O Cedergren och församlingen gick ända upp i hovrätten, och byggmästaren som trots allt visste bäst, i vart fall när det gällde tornkonstruktionen vann striden.

Helgo Zettervall var omstridd. En dansk historiker har kallat honom för en "kyrkvåldförare", som åstadkom nybyggda "tivolikyror". Andra kallade honom kulturvandal. Zettervall ansåg själv att han skapade eller omdanade kyrkorna som de borde sett ur fråan

början. Västra Vrams kyrka blev hur om helst ett lyckat bygge.

År 2000 utsågs kyrkan av tidningen Året Runt´s läsare till den Vackraste kyrkobyggnaden i landet!

När Västra Vrams kyrka invigdes av biskop Wilhelm Flensburg tredje söndagen i advent 1869, var den inte helt färdigbyggd, men man kunde ändå att hålla gudstjänst.

Kyrkan har renoverats och byggts om flera gånger under 1900-talet.

Kyrkans altare blev aldrig riktigt färdigt när det byggdes. Arkitekten Zettervall hade förmodligen tänkt sig en tavla eftersom han lämnat ett vitt fält för detta på sina ritningar, men församlingen köpte aldrig in någon sådan. Istället pryddes tavlans plats av en Kristusstaty. Nu utgör ett kors i glas pryddanden, utfört i samma teknik som korfönstren, som utgörs av olikfärgade glasstycken som smälts samman mellan armerade glasytor. Dessa fönster är liksom korset och de fem runda nischerna ovanför fönstren utförda av professor Olle Nyman.

Altaret uppfördes 1974 av gotlandskalksten, samtidigt

som man gjorde om koret.

Kyrkans predikstol kommer från den gamla kyrkan, och tillverkades troligen i början av 1600-talet. En baldakin tillverkades till predikstolen 1703 av bildhuggaren Gustav Kihlman från Borås. Helgö Zettervall hade ritat en ny predikstol till kyrkan men den kom aldrig till utfarande eftersom församlingen önskade ha kvar sin gamla predikstol.

Predikstolen har målats om flera gånger, men i mitten av 1900-talet återställde man predikstolen till sitt ursprungliga utseende.

Precis som predikstolen kommer även kyrkans triumfkrucifix från den gamla kyrkan. När kyrkan revs flyttades krucifixet och förvarades först i prästgården och sedan på kyrkvinden, för att slutligen hamna på Lunds universitets historiska museum. Krucifixet saknade bland annat fötter, men dessa återfanns i prästgården runt år 1970. Sedan 1974 hänger krucifixet i koret.

Dopfunten är daterad till 1600-talet, och har ett dopfat i mässing från 1500-talet. Den ursprungliga romanska stendopfunten stod oanvänd en tid efter att man byggt den nya kyrkan, då den flyttades till Östra

Sönnarslövs kyrka, där den står ännu i dag.

På norra väggen i sidoskeppet finns två porträtt föreställande Thomas Andersen Vierinus som var präst i Västra Vram på 1600-talet, och dennes hustru Anna Truedsdotter. Porträtten har sannolikt tidigare hört till ett epitafium.

En målning föreställande korsnedtagningen är målad av provinsialmålare Hans Holst som levde 1733 till 1821.

Sin första orgel fick kyrkan 1875, byggd av Molander och Eriksson i Göteborg. När denna tjänat ut i mitten av 1960-talet fick kyrkan en ny orgel från Magnussons i Göteborg. Och 1983 inköptes en kororgel från Mårtenssons i Lund.

Det berättar att en värdefull räkenskapsbok försvann från Västra Vrams kyrka under de skånska kriget. I denna hade prästen infört intäkter, utgifter och skatteindrivning för socknen. Man lyckades emellertid för en summa av en daler och 16 öre köpa tillbaka den stulna boken från de plundrande soldaterna. Räkenskapsboken användes sedan fortsatt i Västra Vrams kyrka till 1706 då den var fullskriven.

Källor:

Bok: "Skåne - en historisk rundresa". Jesper
Asmunssen. ISBN 978-87-7900-972-1

Bok: "Kyrkor i Skåne - en kulturhistoria". Siegrun
Fernlund 1980. ISBN 91-85330-26-4

Lunds stift. Bok: "50 kyrkor i nordöstra Skåne".

Regionmuseet Kristianstad. ISBN 978-91-977127-7-4